

GreenAL

Shtojca 3

Dokumente shtesë nga aktorët lokale

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

BASHKIA PATOS
DREJTORIA E ZHVILLIMIT BUJQËSOR
SEKTORI I PYJEVE DHE MJEDISIT

Patos, më 21.05.2024

**PROJEKT-IDE QË MUND TË ZBATOHEN NGA OSHC-TË NË KUADËR TË
PROJEKTIT GREEN AL, NË BASHKINË PATOS.**

**1. Analiza e ndikimit të ndotjes nga akumulimi dhe përpunimi i hidrokarbureve në
ambjentin natyror dhe shëndetin e njerëzve.**

Ndikimi i ndotjes nga akumulimi dhe përpunimi i hidrokarbureve në ambjentin natyror dhe shëndetin e njerëzve është shqetësues. Hidrokarburet, siç janë nafta, gazi, mund të shkaktojnë ndotje të rrezikshme për ambjentin dhe shëndetin e njerëzve kur shpërndahen në ajër, ujë dhe tokë. Kjo mund të shkaktojë ndotje të ajrit që thithim, ndotje të ujërave të pijshëm që konsumojnë dhe ndotje të tokës. Ndotja nga hidrokarburet mund të shkaktojë probleme serioze shëndetësore, duke përfshirë sëmundje të frymëmarrjes, alergji, kancer. Është e rëndësishme të ndjekim praktika të mbrojtjes së mjedisit dhe të përdorim teknologji të pastrimit të hidrokarbureve për të zvogëluar ndotjen dhe rrezikun për shëndetin tonë dhe mjedisin.

Qëllimi i analizës së ndikimit të ndotjes nga akumulimi dhe përpunimi i hidrokarbureve në mjedis dhe shëndetin e njerëzve është të identifikojë dhe të vlerësojë pasojat e ndotjes së hidrokarbureve për mjedisin dhe shëndetin si dhe të propozojë masa për të zvogëluar këtë ndikim negativ. Kjo analizë ndihmon në të kuptuarit e rreziqeve dhe në zhvillimin e politikave dhe praktikave të përshtatshme për të mbrojtur mjedisin dhe shëndetin publik.

**2. Studim dhe projektim i situatës në zonën naftëmbajtëse Patos-Marinëz dhe
zbutja e ndotjes nëpërmjet bimëve akumuluese të metaleve.**

Projekti ynë synon të përdorë një metodë inovative dhe të qëndrueshme për të rikuperuar metale nga mbetje industriale duke përdorur bimë akumuluese të specializuara. Kjo teknologji do të ndihmojë në zvogëlimin e ndotjes mjedisore dhe në shfrytëzimin më të mirë të burimeve natyrore. Synimi i këtij projekti për mbjelljen e bimëve metalo-përthithëse është të shpjegojë potencialin e këtyre bimëve për të pastruar tokën nga metale të rënda dhe për të rikthyer mjedisin në gjendje të shëndetshme. Kjo është e rëndësishme për shkak të ndikimit të ndotjes së tokës nga metale të rënda, si plumbi, kadiumi dhe mërkuri, që mund të shkaktojnë dëme të mëdha për shëndetin e njerëzve dhe të ekosistemit. Përdorimi i bimëve metalo-përthithëse është një metodë mjedisore e pastrimit të tokës dhe e rikuperimit të mjedisit në mënyrë që të sigurohet

një ambient më i shëndetshëm për të gjithë. Kërkimi dhe implementimi i këtyre bimëve në mjedisin e ndotur mund të ofrojë zgjidhje efektive dhe të kushtëzuar në përmbushjen e qëllimeve të qëndrueshmërisë mjedisore. Bimët akumuluese të metaleve kanë aftësinë për të përthithur metale në trupin e tyre. Për të përfutur metalin, bimët duhen grumbulluar dhe djegur, duke përfutur kështu hi të pasur me metalin.

Objektivat:

1. Identifikimi i bimëve akumuluese të përshtatshme për rikuperimin e metaleve si hekur, bakër, zink etj.
2. Përcaktimi i metodave optimale për kultivimin dhe ruajtjen e këtyre bimëve në mjediset industriale.
3. Testimi i efikasitetit dhe rendimentit të procesit të rikuperimit të metaleve duke përdorur bimët akumuluese.
4. Vlerësimi i impaktit mjedisor dhe ekonomik të aplikimit të kësaj teknologjie në industri.

3. Projekt pilot për ndarjen e mbetjeve në burim, peshimi dhe promovimi i 3R-ve.

Projekti pilot për ndarjen e mbetjeve në burim dhe peshimin e tyre janë shumë të rëndësishme për të promovuar 3R-të. Ato ndikojnë në uljen e ndotjes dhe përmirësimin e qëndrueshmërisë mjedisore, duke inkurajuar sjellje më të qëndrueshme në shoqëri.

Qëllimet e projektit të ndarjes së mbetjeve në burim dhe promovimit të 3R-ve janë:

1. Ndërgjegjësimi i komunitetit: të edukojë dhe të ndërgjegjësojë njerëzit për rëndësinë e praktikave të qëndrueshme të menaxhimit të mbetjeve.
2. Reduktimi i mbeturinave: të ulë prodhimin e mbetjeve duke inkurajuar zbatimin e praktikave të reduktimit të mbetjeve në burim.
3. Ndërtimi i infrastrukturës së përshtatshme: të zhvillojë dhe të implementojë infrastrukturë të nevojshme për ndarjen e mbetjeve, peshimin e tyre dhe trajtimin e tyre të përshtatshëm.
4. Përshpejtimi i riciklimit: të rrisë nivelin e riciklimit duke inkurajuar përdorimin dhe përpunimin e materialeve të riciklueshme.
5. Promovimi i përdorimit të ri: të ndihmojë në promovimin e përdorimit të produkteve të ricikluara.

Këto qëllime synojnë të kontribuojnë në një mjedis më të pastër dhe më të qëndrueshëm për të gjithë.

4. Monitorim i parametrave mjedisor të ajrit, ujit dhe tokës.

Një projekt për monitorimin e parametrave mjedisorë të ajrit, ujit dhe tokës është një nismë e rëndësishme për të mbikëqyrur shëndetin dhe gjendjen e mjedisit në një zonë të caktuar. Këto janë disa hapa kyç që mund të përfshihen në projektin për monitorimin e këtyre parametrave:

1. Përzgjedhja e parametrave: Identifikimi i parametrave kryesorë të cilësisë së ajrit, ujit dhe tokës që do të monitorohen, duke përfshirë ndotjen, temperaturën, nivelin e ujit, cilësinë e tokës, etj.
2. Instalimi i stacioneve monitoruese: Vendosja e stacioneve monitoruese në vendet strategjike në zonën e studimit për të matur dhe regjistruar parametrat mjedisore në kohë reale ose në intervale të caktuara.
3. Zhvillimi i sistemit të monitorimit: Krijimi i një sistemi të specializuar për të mbledhur dhe analizuar të dhënat e monitorimit të parametrave mjedisore.
4. Analiza dhe interpretimi i të dhënave: Përpunimi i të dhënave të mbledhura për të vlerësuar ndryshimet në cilësinë e mjedisit dhe për të identifikuar burimet e ndotjes ose problemet potenciale.
5. Komunikimi dhe raportimi: Komunikimi i rezultateve të monitorimit me autoritetet lokale, komunitetin dhe ndërmarrjet përkatëse, duke siguruar transparencë dhe bashkëpunim në adresimin e çështjeve mjedisore.

Projekti do të ndihmojë në hartimin e politikave dhe strategjive të përshtatshme për mbrojtjen dhe menaxhimin e mjedisit në zonën e studimit.

5. Plan i mbarështimit të pyjeve.

Për të realizuar një plan konkret të mbarështimit për pyjet, është e rëndësishme të ndiqen disa hapa të caktuara:

1. **Analiza e situatës aktuale:** Fillojmë me një analizë të hollësishme të situatës aktuale të pyjeve në zonën tonë. Identifikojmë zonat me degradim të pyjeve, shkallën e humbjes së pyjeve dhe faktorët që ndikojnë në këtë degradim.
2. **Përcaktimi i qëllimeve dhe objektivave:** Përcaktohen qëllime të qarta dhe të arritshme për projektin e mbarështimit të pyjeve. Këto qëllime mund të përfshijnë rikthimin e pyjeve të degraduara, rritjen e mbulesës së pyjeve dhe përmirësimin e shëndetit të ekosistemit pyjor.
3. **Hartimi i një plani veprues:** Bazuar në analizën e bërë dhe qëllimet e përcaktuara, hartohet një plan i detajuar veprimi për të ndërmarrë hapat e nevojshëm për të realizuar qëllimet. Në këtë plan përfshihen masat specifike që do të merren për riparimin e tokës, mbjelljen e pyjeve të reja dhe menaxhimin e pyjeve të mbijetuar.
4. **Zbatimi dhe monitorimi:** Zbatimi i planit të veprimit duke siguruar një zbatim të rregullt dhe efikas të masave të planifikuara. Monitorimi i zbatimit dhe pasqyrimi i ndryshimeve që mund të ketë në plan nëse është e nevojshme në bazë të rezultateve të monitorimit.
5. **Ndërgjegjësimi dhe përfshirja e komunitetit:** Përfshirja e komunitetit lokal është e rëndësishme në të gjithë fazat e projektit të mbarështimit të pyjeve. Organizimi i

takimeve të ndërgjegjësimit, trajnime dhe aktivitete të tjera për të inkurajuar pjesëmarrjen dhe mbështetjen e tyre.

6. **Raportimi dhe vlerësimi:** Raportimi për progresin e projektit dhe përfitimet e arritura në ruajtjen dhe riparimin e pyjeve. Vlerësimi i efektivitetit të masave të ndërmarra.

Përmes këtyre hapave të strukturuar, mund të ndërtohet një plan të suksesshëm të mbarështimit të pyjeve që do të kontribuojë në ruajtjen dhe mbrojtjen e këtyre eko-sistemeve të rëndësishme.

6. Ndikimi i ndërhyrjeve mjedisore në ruajtjen e mjedisit natyror dhe biodiversitetit.

Një projekt i ndikimit të ndërhyrjeve mjedisore në ruajtjen e mjedisit natyror dhe biodiversitetit mund të përfshijë këto aspekte:

1. Identifikimi i zonave të rrezikuara: Hartimi i një harte të zonave të rrezikuara dhe të vlefshme për biodiversitetin, duke përfshirë habitate të ndryshme natyrore si pyje, ujëvara, zonat e bujqësisë së qëndrueshme, etj.
2. Analiza e ndërhyrjeve të deritanishme: Vlerësimi i ndikimit të ndërhyrjeve të deritanishme njerëzore në këto zona, duke përfshirë urbanizimin, zhvillimin industrial, shfrytëzimin e burimeve natyrore, etj.
3. Planifikimi i veprimeve të ruajtjes: Hartimi i një plani veprimi për të mbrojtur dhe riparuar habitatet natyrore, duke përfshirë masat për reduktimin e ndikimit negativ dhe rikthimin e habitatit natyror.
4. Implementimi i masave mbrojtëse: Zbatimi i masave të përcaktuara në planin e veprimit, duke përfshirë themelimin e zonave të mbrojtura dhe monitorimin e vazhdueshëm të ndikimit të veprimeve.
5. Ndërgjegjësimi dhe edukimi i publikut: Informimi dhe edukimi i komunitetit dhe palëve të interesuara për rëndësinë e ruajtjes së biodiversitetit dhe mjedisit natyror, si dhe për kontributin e tyre në këtë proces.

Projekti synon të krijojë një mjedis më të qëndrueshëm dhe të mbrojtur për shpëtimin e faunës dhe flores së shumëllojshme natyrore, duke përmirësuar kështu shëndetin dhe mirëqenien e eko-sistemeve të mjedisit tonë.

7. Inovacioni në përdorimin e Energjisë së Rinovueshme për të zvogëluar ndikimin në mjedis.

Një projekt konkret për inovacionin në përdorimin e energjisë së rinovueshme për të zvogëluar ndikimin në mjedis mund të përfshijë:

1. Zhvillimin e një sistemi inteligjent të menaxhimit të energjisë për ndërtesat: Krijimi i një platforme inteligjente për monitorimin dhe kontrollin e energjisë në ndërtesa duke përdorur teknologjitë e reja. Kjo do të lejojë ndërtesat të përdorin më efikasitet energjinë e rinovueshme, siç janë panelet diellore dhe sistemet e nxjerrjes së nxehtësisë nga toka.
2. Ndërtimi i një rrjeti të energjisë mikro-hidrike: Identifikimi dhe zhvillimi i potencialeve për ndërtimin e sistemeve të vogla hidroelektrike në lumenj të vegjël dhe burime të ujit të rrjedhshëm, për të furnizuar energji të qëndrueshme për komunitetet lokale dhe për të zvogëluar varësinë nga burimet tradicionale të energjisë.
3. Krijimi i sistemeve të përpunimit të mbetjeve organike për prodhimin e biogazit: Implementimi i teknologjive të përparuara për të përpunuar mbetjet organike për prodhimin e biogazit, një burim i rinovueshëm i energjisë. Kjo jo vetëm që zvogëlon ndotjen nga depozitimet e mbetjeve por gjithashtu prodhon një burim të ri të energjisë në mënyrë të qëndrueshme.
4. Promovimi i transportit të gjelbër: Inkurajimi i përdorimit të mjeteve të transportit të gjelbër duke ofruar infrastrukturë për makinat elektrike ose duke zhvilluar sisteme të transportit publik që përdorin burime të rinovueshme të energjisë.

Ky projekt do të synojë të kontribuojë në zvogëlimin e emetimit të gazrave të efektit serë dhe promovimin e një mjedisi më të qëndrueshëm për të ardhmen.

Sp. Mjedisi
Valbona Semanjaku

Përgj Sek Pyje/Mjedisi
Blerina Laçi

Maj 2024

Instituti Shendetit Publik (ISHP)

ISHP është institucion kërkimor akademik, i cili zhvillon aktivitetet e tij në bazë të Ligjit të Shëndetit Publik, Nr.10 138, datë 11.5.2009.

Bazuar në strukturën instiucionale ISHP përbëhet nga tre departamente

1. Departamenti i Vlerësimit dhe Trajtimit të Risqeve në Shëndet Publik
2. Departamenti i Sëmundjeve Kronike të pakomunikueshme
3. Departamenti i Sëmundjeve Infektive

Departamenti i Vlerësimit dhe Trajtimit të Risqeve në Shëndet Publik ka në përbërje 5 sektor

- a. **Sektori i Uji dhe saniteti**, fokusi i këtij sektori është Vlerësimi i cilësisë së ujit të pijshëm, burimeve ujore të përdorshëm për ujë të pijshëm dhe ujë të ambalazhar, monitorimi i ujërave larës (ujrat e deteve dhe liqeneve) dhe problematika e mbetjeve veçanërisht monitrimi i mbetjeve ujore.
- b. **Sektori i Sigurisë Ushqimore**, vlerësimi riskut nga patogenët ushqimor dhe ndotja kimike e ushqimeve.
- c. **Sektori Fizikës Sanitare**, fokusi është impakti në shëndet i ardhur nga ndotësit fizik (zhurmat urbane, vibrimet, ndriçimi).
- d. **Epidemiologjia mjedisore dhe vlerësimi i cilësisë së ajrit**. Fokusi vlerësimi i impaktit në shëndet nga ndotja e brëndshme dhe e jashtme mjedisore.
- e. **Higjena në Punë**, fokusi i vlerësimit në kushtet të punës, sëmundshmërisë të ardhur nga ndotja mjedisore.

Gjithë sektorët janë pjesë e rishikimit dhe përputhshmerisë së legjislacionit me atë të BE.

Prioritete në fushën e mjedisit

1. Hartim manualesh dhe udhëzuesish mbi cilësinë e ajrit, sigurinë e ujit dhe sigurinë ushqimore në kuadër të Ndryshimeve Klimatike.
2. Vlerësimi i AMR (Rezistencës Anti Mikrobiale) në mbetjet ujore.
3. Vlerësimi mjedisore dhe epidemiologjike të zonave të përkufizuara si HOT SPOT dhe zona të tjera me risk të lartë në shëndetin e popullatës.

Gjithashtu, mund të ofrojmë ekspertiza dhe konsulenca në gjithë fushat e mësipërme duke përfshirë edhe fushën e kimikateve, si rezultat i kapaciteteve individuale që disponohen. Njëkohësisht, si rezultat i funksionit akademik (mësimdhënies me grada dhe tituj akademik) për çdo fushë kemi burime njerëzore të kualifikuara për zhvillim trajnimesh.

Qershor 2024

Agjencia Kombëtare e Mjedisit

Agjencia Kombëtare e Mjedisit bie parimisht dakort të jetë partnere në fazën e dytë të projektit GreenAL përgjatë viteve 2024-2027 në rastet kur projekt propozimet mund të kenë të bëjnë me ndërgjegjësimin e publikut mbi qeset plastike ose në zonat problematike të ndotura për indikator të caktuar (Ajër, Ujë, Tokë) si dhe në ato raste kur mund të ketë projekt propozim për monitorimin e një indikatori të caktuar në Programin Kombëtar të Monitorimit të Mjedisit që nuk kemi projekt propozime nga institucione të përcaktuara në PKMM apo që agjencia nuk mund ta realizojë me burimet e veta financiare.

Consultative Group against Environmental Crime

Members' Profile

Consultative Group against Environmental Crime

Civil society, media and academia play an increasingly significant role in combating environmental crimes through a variety of advocacy and law enforcement activities. Established in 2019 by the OSCE Presence in Albania, the Consultative Group (CG) against Environmental Crime has the aim of integrating the government policies with the ideas and priorities of the Albanian civil society. Consisting of 18 members from CSOs, NGOs, journalists, academia and youth representatives, this network of experts is providing concrete contribution to push ahead the agenda against environmental crimes in the country.

Objectives

Based on the role and experience of the members of this Group in the field of fight against environmental crime and / or nature protection, the Environmental Crime Advisory Group performs the following tasks:

- promotes and supports cooperation between members of the Inter-Institutional Group against Environmental Crime and other institutions through the discussion and follow-up of specific issues of illegal actions with an impact on the environment;
- undertakes thematic initiatives or provides strategic advice that increases the effectiveness of the fight against environmental crime;
- conveys concerns from certain communities regarding the work and response of law enforcement institutions;
- supports interaction with civil society actors, media, research and academic institutions to strengthen institutional action against environmental crime;
- identifies, collects and transmits information related to environmental crime cases, in cooperation with civil society associations, researchers and scholars, media representatives, and environmental activists;
- urges state authorities to publish and disseminate environmental information as soon as possible, as a powerful tool in the fight against environmental crime.

Agron Haxhimali

Executive Director of Association of Albanian Municipalities

Agron has studied Biology and Chemistry at the University of Tirana. He also has a master's degree in Public Administration.

Agron has led the activity for the implementation of operational duties of the Albanian Association of Communes. He is Executive Director of Association of Albanian Municipalities and a Lecturer at Polis University.

“We should preserve our environment for other generations.”

Contact: ahaxhimali@yahoo.com

Alminda Mema

Executive director of Aarhus
Information Center

Alminda has a MSc in Organizational Psychology in Bordeaux, France and she has also studied in Modena, Italy for Management of small and medium enterprises.

Alminda is the executive director of Aarhus Information Center in Shkodra since 2012, which operates in the field of environmental protection and promotion of the implementation of the Aarhus Convention

“The right to live in a sustainable and healthy environment is for me a challenge both professionally and personally.”

Contact: aicshkodra@gmail.com

Anila Boshnjaku

Lecturer - Agricultural University
of Tirana

Anila is an Associated Professor in the Department for Economics and Rural Development at Faculty of Economy and Agribusiness . She holds a PhD in Agricultural Economics Tirana Agricultural University and a Master of Science in Agricultural and Rural Development from Mediterranean Agronomic Institute, Montpellier, France.

Her research interest is focused on Welfare economics, Environmental economics, Trade and agricultural policies of the European Union, European Union support policies She worked as policy officer for WWF Adria and got a certificate on Environmental Economics from Oxford University.

“Increased awarness of all players about the need for a more sustainable cooperation , is a key to success in combating environmental crime”

Contact: aboshnjaku@wwfadria.org
aboshnjaku@ubt.edu.al

Arlis Alikaj

Journalist

Arlis graduated in Geoinformatic Engineering at the Faculty of Geology and Mining. He is an accomplished investigative journalist with critically acclaimed reporting on environmental and social issues in the Balkan region. His strong investigative reporting skills are complemented by multimedia distribution competencies.

Arlis is a passionate community activist, with experience organizing projects on environmental, youth, and gender issues. This passion to make positive change drives him in all areas of his work, and inspires him to write on the most pressing and under-reported issues in Albanian society.

“It has been scientifically proven that working with nature improves self-esteem and mental health, and can play an important role in the recovery of victims of traumatic events, including abuse and sexual assault. All of this points to why we need to push for greater involvement of youth and women in environmental issues in Albania.”

Contact: arlisalikaj1@gmail.com

Artan Rama

Journalist

Artan has studied the Academy of Fine Arts in Tirana. He is a freelance journalist based in Tirana. He is the author of the investigative series "The Fifth Element" and "After Nature" and has won several journalism awards. Artan won the second EU Prize for Investigative Journalism in 2016.

Since 2016 he chose to work completely as an independent journalist and director. The main focus now is concentrated at the sustainable development issues; environmental impact, green potential energy possibilities and the investigation of deterioration of wild nature from big companies and foreign corporations. .

"In the fight for the protection of natural resources, the society needs a new moral. "

Contact: artanrama@gmail.com

Entenela Ndrevataj

Journalist

Entenela graduated in Social Work at the University of Tirana. During years of study, she has dedicated her full time to activism and human rights issues.

She has been working as a journalist at Citizens Channel for three years. Not much of her energy was channeled into environmental issues, as she had not encountered genuine causes, before the Tropoja community was organized in defense of Valbona. Now the environment and the causes raised in defense of rivers or mountains are a daily part of her. Environmental reporting in the media where she works has created a missing link with environmental causes.

"It is already clear to me that the human rights of future generations, of many, many species that coexist with us are violated with diggers, heavy machinery and concrete and that it is my duty and passion to give what I have in hand, to improve the current situation a little bit".

Contact: entenelandrevataj@gmail.com

Erald Xeka

Project coordinator at Albanian Ornithological Society (AOS)

Erald has finished his studies at the University of Tirana and has a MSc degree in Environmental Biology.

Erald is a biologist specialized in ornithology and currently working for the Albanian Ornithological Society. In AOS he has been coordinating numerous projects such as: "Inventory of Breeding Birds in Albania for the Contribution in EBBA 2"; Conservation of Critical Habitats of Moustached Warbler (Bird ringing); Environmental Education for Protection of Shkodra Biodiversity; Promotion of Nature Tourism in the National Park of Divjake – Karavasta.

"The environment is where we all meet; where we all have a mutual interest; it is the one thing all of us share. Protect it!"

Contact: erald.xeka@aos-alb.org

Ermelinda Mahmutaj

Executive Director of EDEN Center

Ermelinda holds a PhD and she is a researcher at the University of Tirana, Non for-profit Executive in EDEN center and a CCNet Europe Coacher.

Working more than 10 years in civil society in environmental sector in Albania she has extensive knowledge and active contribution in environmental policies, good governance, environmental legislation and EU requirements, multi stakeholders` engagement, public assessments, public relations and advocacy. She is committed in horizontal issues and is main author of diverse publications on conservation and environment. She has more than 10 years' experience in designing and implementing national and local monitoring surveys in environment to assess the state of implementation and enforcement of environmental legislation and practices.

"Environment cannot be understood as public wealth unless environmental crime is reported and penalized"

Contact: ermelinda.mahmutaj@eden-al.org

Geri Emiri

Journalist

Geri has studied Journalism and Communication at the University of Tirana and he has a MSc degree in Public Relations. (graduated with the 'Distinguished Student' certificate)

Geri is the editor of Amfora Media, profiled in reporting on archeology and cultural heritage. He is a producer of environmental documentaries and a contributor to BIRN Albania. He has been awarded by the European Union with the second prize for investigative journalism in 2020. Geri is also an environmental activist and co-founder of the "Bicycle Durrës" informal group.

"The environment is our big home and each of us has a responsibility to take care of it. Reporting on the environment and material cultural heritage are issues that I passionately report on because they serve us, are tangible and endangered. If we do not commit to them, we may lose them."

Contact: emirigeri@gmail.com

Kristina Xhiveli

Environmental Specialist

Kristina is an environmental specialist , who has a master's degree in Environmental Biology at the University of Tirana.

Kristina is an environmental specialist with a demonstrated history of working in the environmental services industry. She works in urban waste management sector. She is also a member of the Mediterranean Youth for Climate Action network (MedYCA) and the Mediterranean Youth for Water (MEDYWAT

“Environmental crimes such as degradation, illegal poison, overpopulation, illegal animals killers, water quality and environmental war, are global crime; they have to be fixed globally but this action has to begin from us!”

Contact: kxhiveli@gmail.com

Mihallaq Qirjo

Executive Director at REC
Albania

Prof. Assoc. Mihallaq Qirjo has a Ph.D. in Applied Ecology. He is a lecturer of Ecology and Environmental Sciences at the Faculty of Natural Sciences, University of Tirana.

His involvement in the field of environmental activities dates back to 1992 with the design and implementation of several environmental projects of national and regional scale aiming at the development of environmental policies and institutions, acceleration of public participation in decision-making, capacity-building, project management and the regional cooperation and dialogue. From 1994 he is the executive director of REC Albania.

“Damage to nature, destruction and pollution of the environment in the eyes of any benevolent and environmental specialist is a crime, regardless of size or location. Beyond the revolt, the frequent inability of institutions to address the issue has given me the motivation to unite the voice in environmental civil society to make crime and lawlessness against the environment visible and punishable. I have followed the belief that action is the best educational tool for the individual and society.”

Contact: recshqiperi@gmail.com

Olsi Nika

Executive Director at EcoAlbania

Olsi Nika is a biologist with an MSc in Environmental Biology and a Ph.D. in process of Conservation Biology.

Olsi has 10+ years of working experience in the field of environment, Environment Policy, Civil Society and Nature Conservation. His working experience has started in 2010 while he has been engaged in projects on Environmental monitoring in Albania as part of the Faculty of Natural Sciences. Since 2013 he is part of the Civil Society sector, working on different projects that deal with environmental protection, advocacy and policy.

“Nature can’t speak but it can surely react, so we must always look at the crime against the environment as a crime against the humanity because in the end our society will be defined on the things that we refused to destroy.”

Contact: o.nika@ecoalbania.org

Rodion Gjoka

Lecturer - Polis University

Rodion has studied Environmental Engineering at UPT and MSc in Environmental Engineering and Energy. He is currently a candidate for an international doctorate in Architecture and Urban Planning.

Rodion currently works as an External Lecturer for Urban Environmental Planning at Polis University and is also the director of the Institute for Urban Habitat Development (Co-PLAN). He has also contributed to various projects as an environmental and design engineer from 2012-2016 in private institutions.

Contact: rodion_gjoka@coplan.org

Sajmir Shehu

Freelance project manager

Sajmir's background in Political Science and International relations from the University of Turin, Italy has found full confirmation in working for many years as a political adviser, resource policy and planning expert, international relations officer, etc. His expertise also includes risk management, project management, non-for-profit sector development, judiciary, environment protection, EU integration, etc.

Sajmir's expertise has matured through a diversified working experience with governmental and intragovernmental agencies and institutions such as the Albanian Ministry of Defence, the Albanian High Judicial Council, NATO, UNDP, OSCE, etc. while since 2016 working as national project coordinator for FOUR PAWS International.

"The environmental crime poses a serious, multidimensional challenge to Albania, and more importantly, to our future. We need to address it now! We need to take the future of our children more seriously!"

Contact: sajmir.shehu@vier-pfoten.org

Tea Zeqaj

Program Coordinator at HBS
Tirana

Tea owns a Master of Science degree in Public Administration pursued after her Bachelor in Business Administration at the Faculty of Economy, University of Tirana.

Tea has been engaged with Civil Society Organizations since 2018 working in the field of environment, youth, active citizenship, and good governance. Currently, she is working as a Program Coordinator for Ecology and Sustainability at the green political foundation Heinrich Boell Stiftung, Tirana Office.

“What connects me with the environment is the will and vision of a planet where humans and other species live healthy and in harmony with one another. “

Contact: teazeqaj@gmail.com
tea.zeqaj@boell.al.org

Zydjon Vorpsi

Project Manager at PPNEA

Zydjon is a natural resources engineer working on bird protection at Protection and Preservation of Natural Environment in Albania

Zydjon is a project manager at Protection and Preservation of Natural Environment in Albania (PPNEA), which is a non-governmental environmental organization that operates nationwide in Albania. He is dedicated to the protection of one of the largest birds on earth the Dalmatian pelican. He is currently coordinating a project on the pelican conservation in Karavasta lagoon. His main research interests are related to pelican conservation and biology.

Contact: z.vorpsi@ppnea.org

PASQYRË E KRIMIT MJEDISOR

NË KËTË NUMËR DO TË LEXONI

- Pranvera vjen me zjarre të qëllimshëm
- Arrestime për gërryerje në shtratin e Lumit Mat
- Operacioni policor i koduar "Vjosa e pastër"
- Skrapar: Procedime për krime mjedisore

RRETH GAZETËS

Kjo gazetë elektronike përmban raste të krimit mjedisor të raportuara nga mediat dhe shoqatat mjedisore dhe zhvillime rreth kësaj problematike në vendin tonë. Kjo gazetë është krijuar nga organizata mjedisore dhe anëtarë të grupit këshillues mbi krimin mjedisor në Shqipëri si një instrument për të grumbulluar dhe komunikuar raste specike të krimit mjedisor në ndihmë të autoriteteve ligjzbatuese.

RRETHI VICIOZ I NDËSHKIMIT TË KRIMIT MJEDISOR

Kryefjala e problematikës në zbatimin e ligjit për çështjet mjedisore mbetet pandëshkueshmëria e veprave të krimit mjedisor. Ndonëse 2021 ishte një vit i ngarkuar me shumë ngjarje të cilat kanë cënuar mjedisin dhe vlerat natyrore, policia arriti të referonte 10.2% më shumë raste krahasuar me vitin 2020 dhe me një nivel zbulueshmërie prej 95%. Zjarret e shumta pothuajse në çdo stinë, të vlerësuara në shumicën e rasteve si të qëllimshme, përbëjnë vetëm 40 raste ose 12.7 % të rasteve të referuar në prokurori nga ana e Policisë. Megjithatë, asnjë i ndaluar nuk është arritur të dënohet nga gjykata për këto vepra sipas raportit të prokurorisë për 2021. Nga ana tjetër çështja e mbetjeve, që zë vendin kryesor në adresimin mediatik të problematikës mjedisore, kalon tërësisht e pandëshkuar. Situata të tilla me mjedisin duket se kryhen vetëm nga persona që shkojnë gjithmonë në "drejtim të paditur", ditën me diell.

Shqetesimin për ndëshkimin e mjedisit, në vend të autorëve të veprave të tilla, e ka ngritur në mënyrë të vazhduar shoqëria civile, sikundërse e artikulon hapur një pjesë e mirë e komunitetit. Qoftë edhe një skanim i shpejtë i arsyeve përse ndodh kështu, nxjerr në pah qartazi disa shkaqe të lidhur drejtpërdrejt me institucionet ligjzbatuese:

- Reforma institucionale që mbulon inspektimin mjedisor gjendet prej një kohe të gjatë në qerthullin e mungesës së qartësisë mbi kompetencat dhe varësinë. Shkrimi i Inspektoratit të Mjedisit dhe shpërndarja e kompetencave të tij në disa inspektoriate njëkohësisht, siç është Inspektorati Kombëtar për Mbrojtjen e Territorit dhe Agjencia Kombëtare e Mjedisit, ka lenë pezull ndjekjen e rasteve në terren duke i hapur rrugë të lirë veprave penale dhe atyre administrative.
- Policia gjyqësore dhe prokuroria, ndonëse kuptojnë veçoritë e krimit mjedisor lidhur me aspektet teknike, ende nuk kanë asnjë strukturë të specializuar për ndjekjen e tij.
- Koordinimi ndërinstitutional për të adresuar çështje të krimit mjedisor mungon krejtësisht, duke bërë të pamundur jo vetëm shkëmbimin e të dhënave për ta adresuar këtë problem në rrënjën e tij, por nxjerr në pah pafuqinë e shtetit ndaj fenomenit.

Në kushte të tilla, thirrjet për qytetarë më aktivë dhe denoncues dhe ndaj veprave që ndodhin në territor, paraqiten si zgjidhje të nyjës gordiane. Pa mohuar rolin që ka komuniteti në mbrojtjen e vlerave natyrore, motivimi i çdokujt zbehet kur ndodh që denoncime të kryera nga individë apo shoqata bien në vesh të shurdhët. Shumë raste të vrasjes së llojeve, të kapjes dhe mbajtjes në robëri, të hedhjeve të inerteve dhe mbetjeve përgjatë lumenjve apo në vende të hapura, nuk gjenerojnë asnjë përgjigje. Në shumë raste, problemi reduktohet tek pamundësia e grumbullimit të provave, edhe kur ato janë sheshit nëpër mediat sociale, apo reagimi është aq i vonuar, saqë merr kuptim thënia se "bashkë me krimin edhe autori shkoi në drejtim të paditur". Pa adresimin serioz të tij në nivel institucional, përmirësimi i rezultateve në ndëshkueshmërinë e autoreve të krimit mjedisor do të mbetet një objektiv i së ardhmes.

Mihallaq Qirjo, REC Shqipëri

©abcnews

PRANVERA VJEN ME ZJARRE TË QËLLIMSHËM

Pothuasje gjatë gjithë muajit Mars 2022 është raportuar për zjarre në zona të ndryshme, kryesisht në Vlorë, Kukës, Berat, Tiranë e Fier. Thujtë të gjitha vatrat rezultojnë të jenë të qëllimshme e të vëna nga blegtorët vendas për të "përmirësuar" kullotën. Policia e Shtetit ka raportuar për shpalljen në kërkim apo arrestimin e 10 shtetasve, të cilët dyshohen për zjarrvëniet të qëllimshme.

Në Kukës është shënuar vatra e parë e zjarrit në pyje për këtë vit, duke përkrahur një sipërfaqe prej 8-10 hektarë. Në Berat janë djegur shtatë hektarë me dëllinja dhe dru lisi si pasojë e një vatre zjarri që ka përfshirë pyllin e Levanit. Në Panajë të Vlorës, digjen dhjetëra hektar me ullinj nga zjarrvëniet e qëllimshme. Në Elbasan, në zonën e Gjinarit, një vatër zjarri ka përfshirë masivet pyjore, përkatësisht në fshatrat Zavalinë dhe Joronisht. Sipas Kodit Penal, zjarrvëniet e qëllimshme dënohet me burgim nga pesë deri në tetë vjet.

STATUSI I RASTIT

Në vijim të punës për identifikimin dhe vënien para përgjegjësisë ligjore të autorëve të zjarrvëniet, janë proceduar penalisht 3 shtetas, në Dibër, Tiranë dhe Fier. Gjatë dy ditëve të fundit, janë zbardhur edhe 6 raste të tjera të zjarrvëniet, 2 në Tiranë, 2 në Vlorë, 1 në Kukës dhe 1 në Fier.

©Policia e Shtetit

ARRESTIME PËR GËRRYERJE NË SHTRATIN E LUMIT MAT

Policia e Shtetit ka arrestuar në flagrancë pronarin e ekskavatorit që po gërryente shtratin e Lumit Mat, duke marrë inerte në mënyrë të paligjshme.

Gjithashtu po procedohen dhe dy drejtuesit e kamionëve që po transportonin inertet, si dhe janë konfiskuar ekskavatori dhe mjetet e transportimit të inerteve.

Shtetasi A.L, i cili u konstatua duke kryer gërmime në shtratin e Lumit Mat, është me precedent të mëparshëm penal për të njëjtat vepra penale.

Këto shtetas, të cilët akuzohen për krim mjedisor, mund të dënohen me gjobë ose me burgim deri në pesë vjet.

STATUSI I RASTIT

Gjatë kontrollit, u kap dhe u arrestua në flagrancë shtetasi A. L., 42 vjeç, banues në Malbardhë, Kurbin, me precedent të mëparshëm penal për të njëjtat vepra penale, pasi u konstatua duke kryer gërmime me ekskavator, për të marrë materiale inerte në shtratin e lumit e Mat, pa leje nga organeve kompetente.

OPERACIONI POLICOR I KODUAR “VJOSA E PASTËR”

Seksioni për Hetimin e Krimit Ekonomik e Financiar në DVP Fier, gjatë muajit Mars 2022, në bashkëpunim me shërbimet e Komisarariatit të Policisë Mallakastër, në vijim të punës për parandalimin dhe goditjen e krimeve mjedisore, gjatë kontrolleve të vazhdueshme përgjatë shtratit të Lumit Vjosa, në vijim të operacionit policor të koduar “Vjosa e pastër” bënë arrestimin në flagrancë të një shtetasi dhe u shpall në kërkim një tjetër.

Nga shërbimet e Policisë u bë sekuestrimi i një fadrome dhe dy kamionëve që shërbenin për marrjen e inerteve në vendin e quajtur “Mollaj”, pranë shtratit të lumit Vjosa. Materialet i kaluan Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Fier, për veprime të mëtejshme.

Shoqatat mjedisore si EcoAlbania kanë shprehur shqetësime të vazhdueshme ndërhyrjet në këtë lumë.

STATUSI I RASTIT

Shtetasi E. L. është konstatuar nga shërbimet e Policisë, në vendin e quajtur “Mollaj”, në shtratit e Lumit Vjosa, duke gërryer dhe marrë inerte me kamionë, ndërsa shtetasi A. A., pronari i kamionit, u shpall në kërkim.

©Beikamweb

SKRAPAR: PROCEDIME PËR KRIME MJEDISORE

Specialistët për Hetimin e Krimeve në Komisariatin e Policisë Skrapar në vijim të punës për parandalimin dhe goditjen e krimeve mjedisore, në muajin Mars proceduan penalisht 5 shtetas.

Katër qytetarë u konstatuan duke ngarkuar pllaka guri dekorative, pa dokumentacionin përkatës në Malin e Tomorrit.

Gjithashtu u procedua penalisht një shtetas, pasi në vendin e quajtur “Mulliri i Babait”, u konstatua duke ndërtuar ambiente shtesë, pa lejen e organeve kompetente.

Materialet i kaluan Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Berat për veprime të mëtejshme.

STATUSI I RASTIT

Në Malin e Tomorrit u konstatua shtetasi N.T, me mjetin “Kamion”, duke ngarkuar pllaka guri dekorative, pa dokumentacionin përkatës për llogari të firmës me administrator shtetasin Sh.Q.

©JavaNews.dl

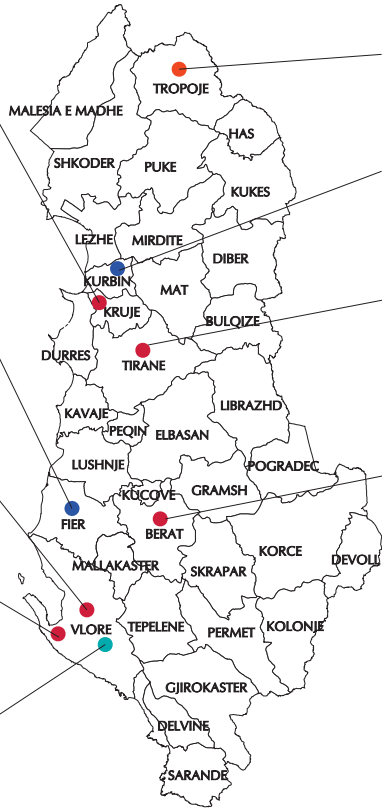
Fushë Krujë
Zjarr në Fushë Krujë, rrezikohen linjat e tensionit të lartë dhe banesat në fshatin Derven (Mars 2022)

Fier
Gërryente shtratin e lumit Vjosa, një në pranga, një i proceduar (Mars 2022)

Vlorë
Zjarr në Panaja të Vlorës, digjen dhjetëra hektar me ullinj (Mars 2022)

Vorë
Ndezi zjarrin qëllimisht për hapjen e kullotave, arrestohet 57-vjeçari në Okrikum (Mars 2022)

Vlorë
Zjarr gomave në Nartë, shtëllunga tymi mbulojnë qytetin (Mars 2022)

Tropojë
I vuri zjarrin pyllit në fshatin Koçanaj, identifikohet dhe shpallet në kërkim autori (Mars 2022)

Kurbini
Gërryente shtratin e lumit Mat, arrestohet në flagrancë pronari i ekskavatorit dhe procedohen penalisht 2 drejtuesit e kamionëve që transportonin inertet. (Maj 2022)

Tiranë
I vuri flakën pyllit për të hapur kullota, arrestohet 60-vjeçari në Tiranë (Mars 2022)

Berat
Zjarr në Berat, digjen 7 hektarë me dëllinja e dru lisi në Levan (Mars 2022)

- Treguesi i llojit të veprës penale, sipas Kodit Penal
- Ndotja e ajrit
  - Transportimi i mbeturinave toksike
  - Ndotja e ujërave
  - Peshkimi i ndaluar
  - Prerja e paligjshme e pyjeve
  - Prerja e drurëve dekorativë dhe frutorë
  - Shkatërrimi me zjarr i pyjeve dhe i mjedisit pyjor
  - Shkatërrimi nga pakujdesia me zjarr i pyjeve dhe i mjedisit pyjor
  - Shkelja e karantinës së bimëve dhe kafshëve

NGJARJE TË RËNDËSISHME

Mars 2022: Moratoriumi i gjuetisë do të vijojë edhe për pesë vite të tjera. Vendimin e ka bërë të ditur Ministria e Turizmit dhe Mjedisit Mirela Kumbaro, duke vënë në dukje se ka pasur rezultate domethënëse nga ndalimi i gjuetisë në vitet e mëparshme.

Prill 2022: Ministria e Turizmit dhe Mjedisit së bashku me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë kanë nisur një aktivitet koordinues për zbatimin e ligjit që ndalon qeset plastike njëpërdorimshe. Ndalimi i tyre fillon në datën 1 Qershor 2022.

Prill 2022: Fotografohet për herë rrëqebulli i Ballkanit në Parkun Kombëtar të Prespës. Kjo vërteton se ky lloj po vazhdon shtrirjen e habitateve të tij në territorin e vendit, falë metodave të ruajtjes dhe konservimit. Dëmtimi i kafshëve të rrezikuara dënohet me ligj sipas Kodit Penal me gjobë ose me burgim deri në 7 vjet

TË NJOHIM LEGJISLACIONIN

Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë

KREU IV

VEPRA PENALE KUNDËR MJEDISIT

Neni 203

Ndotja e ujërave të deteve, lumenjve, liqeneve apo burimeve të rjetit grumbullues e shpërndarës të ujërave me lëndë toksike, radioaktive apo substanca të tjera, që prishin ekuilibrin ekologjik, dënohet me burgim nga një gjer në pesë vjet.

Po kjo veprë, kur ka shkaktuar pasoja të rënda për jetën e shëndetin e njerëzve, dënohet me burgim nga pesë gjer në dhjetë vjet.

KONTAKTE

Qendra Burimore e Mjedisit në Shqipëri

✉ info@recshqiperi.org

🌐 www.recshqiperi.org